

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

Lemondott a Bors megszerzéséről a Ringier

A Ringier Kiadói Kft. elállt a Bors című napilapot kiadó Híd Rádió Zrt. megvásárlásától, a Gazdasági Versenyhivatalhoz (GVH) beadott fúziós kérelmét pedig visszavonta. A versenyhatóság emiatt az ügyben folytatott eljárását megszünteti.

A Blikk című bulvárlapot kiadó Ringier Kft. tegnap visszavonta a GVH-hoz 2008 novemberében beadott összefonódási kérelmét, amelyben a versenyhatóság engedélyét kérte a Bors című napilapot kiadó Híd Rádió Zrt. részvényeinek 100 százalékának megvásárlásához. A GVH lefolytatta az ügyben a vizsgálatot. Előzetes álláspontjában a versenyhatóság jelezte, hogy a Híd Rádió Zrt. feletti irányítás megszerzése esetén a Ringier-csoport erőfölényes helyzetbe kerülne a bulvár napilapok piacán, ezért a kérelmezett összefonódást nem kívánja engedélyezni. Az ügyben az első tárgyalást 2009. június 17-én tartotta a GVH. Döntés akkor nem született. A következő tárgyalásra 2009. június 29-én került volna sor. A Ringier Kiadói Kft. azonban 2009. június 25-én jelezte a GVH-nak, hogy összefonódási kérelmét visszavonja, mert mégsem kívánja megszerezni a Híd Rádió Zrt. feletti irányítást. A versenyhatóság emiatt az eljárást megszünteti.

Az ügy háttere:

A vevő a Ringier Kft. a svájci Ringier AG által irányított vállalkozás-csoport (a Ringier-csoport) tagja lett volna. Fő tevékenysége a lapkiadás, ezen kívül működteti a Ringier Nyomdat is, ahol az általa megjelentetett lapokon túl, 2006. januárja óta a szintén a Ringier-csoporthoz tartozó Népszabadság nyomdai munkálatait is végzik. A Ringier Kft. jelenteti meg a Blikk bulvárlapot, a Vasárnapi Blikket, a Nemzeti Sport országos sportnapilapot, a Képes Sport sporthetilapot, továbbá más vállalkozással közösen a Blikk Nők női hetilapot, a Tina, a Bravo, a Bravo Girl, a Buci Maci, az Ifjúsági Magazin és a Hot magazinokat. A Ringier-csoporthoz tartozik ezen túl a Népszabadság országos politikai napilapot megjelentető Népszabadság Kiadó és Nyomdaipari Zrt., valamint a Népszabadság Zrt. részére hirdetésszervezési, fényszedési, üzemviteli és számítástechnikai szolgáltatásokat végző Primus Népszabadság Médiaképviseleti Kft. A Ringier Kft. és a Népszabadság Zrt. egy további vállalkozással közösen irányítja a Magyar Előfizető Vagyonkezelő Zrt-t, mely az országos előfizetéses lapterjesztési tevékenységet végző MédiaLOG Logisztikai Zrt. részvényeinek 100 százaléka felett rendelkezik. Az eladó a Híd Rádió Zrt. lett volna. A vállalkozás a kiadója a Bors című bulvárlapnak (korábbi elnevezései: 2004. október 26-ig Színes Mai Lap; 2007. május 28-ig Színes Bulvár Lap), valamint üzemeltetője a Sztár FM Rádióknak. A felek az összefonódás engedélyezését 2008. novemberében kérték a GVH-tól. A tranzakció a Híd Rádió Zrt. érdekeltségébe tartozó Sztár FM rádiót nem érintette, mivel az önálló társaságként kivált volna a vállalkozásból.

Az összefonódás versenyhatásainak megállapítása érdekében a GVH részletes piacelemzést végzett. A versenyhatóság előzetes álláspontja szerint a bulvár műfaj lényege

a hírességekkel, sztárokkal kapcsolatos – jellemzően azok magánéletét is érintő, botrányt, szenzációt sejtető – témák hangsúlyos szerepe. Emellett az egyéb témakörökből (politika, gazdaság, bűnügyek stb.) az érzelmekre ható és figyelemfelkeltő módon tálalható történetek kerülnek közlésre, könnyed és közérthető stílusban, a sajtótermékek esetében jellemzően sok képpel. Magyarországon jelenleg három – a fenti kritériumoknak megfelelő – országos terjesztésű bulvár napilap van: a Blikk, a Bors és a Napi Ász. A három lap ára közel esik egymáshoz, példányszámuk azonban jelentősen különböző. A három lap az általuk feldolgozott témák tekintetében is közel áll egymáshoz. A Magyar Lapkiadók Egyesülete által adott tájékoztatás szerint az utóbbi 20 évben a jelenlegi helyzethez hasonlóan jellemzően három bulvár napilap volt Magyarországon. További bulvárlapok csak rövid ideig voltak képesek a piacon maradni: így a '90-es évek közepén a Pesti Riport és a Pesti Bulvár egy-két évig, de legutóbb a Képes Bulvár már csak néhány hónapig (2004. májusától augusztusig). A bulvárnapiapok együttes példányszáma a 2003. év óta – 300 és 350 ezer között ingadozva – érdemben nem változott.

Bulvár tartalmakat nem csak a bulvárlapok, hanem más médium típusok is közölnek. A megyei napilapok foglalkoznak hasonló témakörökkel, mint a bulvár napilapok, azonban ezen témakörökből más szempontok alapján emelnek ki konkrét témákat. Emellett a megyei lapok témaválasztása erőteljesen megyei/régiós orientáltságú, szemben a bulvárlapok alapvetően országos jellegével. A bulvár hetilapok (Story, Best) fontos tartalmi eltérése a bulvár napilapokhoz képest, hogy napi aktualitásokat értelemszerűen nem közölhetnek. Emellett a két lapcsoport átfedő tartalmi (a sztártörténetek/pletykák) tekintetében is van eltérés köztük: a napi bulvárlapok a sztárokkal foglalkozó írásai is gyakran napi aktualitásúak, amit így a nem napi lapok nyilván nem tudnak pótolni. A bulvár hetilapok ára a bulvár napilapok árának több mint kétszerese. Az 1998. évtől (eredetileg Metro néven) megjelenő ingyenes Metropol tartalmilag lényegesen különbözik az országos bulvár napilapoktól. Irányultsága érdemben más, mint a bulvár napilapoké. A Metropol szinte egyáltalán nem foglalkozik a sztárok magánéletét érintő klasszikus bulvártémákkal, emellett témaválasztása és stílusa is jelentősen eltér a bulvár napilapoktól. A Metropol csak Budapesten és nagyobb városokban érhető el, és ezeken a területeken is jellemzően tömegközlekedési csomópontoknál és egyéb fix pontokon.

A rádiók és a televíziók bulvár tartalmú műsorai (pl. Sláger Bumeráng vagy Danubius Pirítós, illetve TV2 Aktív vagy RTLklub Fókusz) ugyancsak eltérnek a bulvár napilapoktól, hiszen ezek „fogyasztásának” módja érdemben különbözik az újságolvasásától. Ráadásul egy-egy műsor nem fog össze és nem tesz egy időben, egy helyen fogyaszthatóvá olyan nagy számú témakört, mint a napi bulvárlap. A rádió és a televízió sem képes arra, hogy egy bulvárlap olvasásához szükséges idő alatt, és ahhoz hasonló módon biztosítsa a bulvárlapokban összefogott tartalmakat. A rádiós és a televíziós műsorstruktúra kötöttségei miatt a tartalmak fogyasztása időben kötöttebb, mint a nyomtatott lapok esetében.

Az Internet elterjedése révén a fogyasztók széles köre számára váltak hozzáférhetővé a bulvártartalmú online médiumok, köztük a bulvár napilapok online változatai is. Az Interneten történő olvasásnak lényeges eltérése a bulvár napilapokhoz képest az elektronikus eszközök egy részének helyhez-kötöttsége és a nem-papíralapúsága.

A fúzió vizsgálata során a GVH előzetes álláspontjában megállapította, hogy a Ringier-csoportnak a bulvár napilapok piacán 73,2, a Híd Rádió Zrt-nek a Bors révén 21,2 százalékos részesedése van. Ilyen magas együttes részesedésnél csak speciális esetben nem alakulhat ki erőfölény. Ilyen lehet például, ha a jövőben várhatóan bővül a versengő vállalkozások köre. Erre azonban kevés az esély, hiszen az elmúlt húsz évben a piac végig három szereplős volt. A helyzet a fúzió után sem változott volna, mert a Ringier a Blikk és a

Bors párhuzamos megjelentetését tervezi, igaz, eltérő irányultsággal. Csakhogy ez a GVH előzetes álláspontja szerint nem teszi egyszerűbbé új szereplők belépését, mivel azoknak így még kevesebb lehetőségük van a meglévőktől különböző bulvár napilap kiadásával szerezzenek a gazdaságos működtetéshez elegendő számú olvasót.

Új szereplő megjelenése ezen túl azért sem valószínű, mert a bulvár napilapok piaca 2002 óta stagnál. A piacon ennek ellenére történtek belépési kísérletek, ám azok mindegyike sikertelenül zárult. Ráadásul a GVH által megkérdezett jelentősebb piaci szereplők is egyértelműen úgy nyilatkoztak, hogy nem áll szándékukban belépni a bulvár napilapok piacára és lapjaik bulvártartalmát sem szeretnék növelni. Mindezek alapján a fúzióval létrehozni tervezett új vállalkozásnak a GVH előzetes álláspontja szerint nem kellett volna érdemi versennyel számolnia, így a Ringier-csoport a bulvár napilapok olvasói piacon gazdasági erőfölényes helyzetbe került volna.

A versenytörvény szerint a gazdasági erőfölény összefonódás révén történő létrejötte (erősödése) nem önmagában ad alapot az összefonódás megtiltására. Erre csak akkor van mód, ha akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését. A Blikk és a Bors egy kézbe kerülésével a GVH előzetes álláspontjában foglaltak szerint a verseny mérséklődésére kell számítani, hiszen a két lap egymás legfőbb versenytársa. A Bors az utóbbi években növekvő piaci részesedés mellett egyre erősebb verseny-nyomást fejtett ki a Blikk-re, így az összefonódással ezt az egyedüli és erősödő versenynyomást iktatná ki a Ringier-csoport. Ráadásul a piacon maradó harmadik szereplő, a Napi Ász részesedése minimális és csökkenő, azt maguk a kérelmezők is kicsi és jelentéktelen versenytársnak minősítették.

A GVH a vizsgálat során a hirdetői piacot is elemezte, és arra a következtetésre jutott, hogy bulvár napilapok esetében az olvasói és a hirdetői piacok között elméletileg meglévő kapcsolat jelentősen korlátozott. A vizsgálat által feltárt információk szerint a Blikk és a Bors iránti olvasói kereslet rugalmatlan (azaz 10 százalék körüli áremelés is végrehajtható érdemi példányszám veszteség nélkül), a hirdetői piac a kisebb mértékű példányszám változásokra nem reagál és a bulvár napilapok bevételeinek kisebb része származik a hirdetőktől. Ezen okok miatt, a GVH előzetes álláspontja kimondja: az olvasói piaci erőfölény kialakulását a hirdetési piaci körülmények sem képesek megakadályozni.

A GVH azonban még ebben az esetben is engedélyezhette volna a fúziót, ha a gazdasági erőfölény létrehozásából, megerősödéséből fakadó hátrányokat meghaladják az összefonódás előnyei. Ilyen előny lehetne, ha a versenyképesség más módon nem elképzelhető növekedésétől kedvezőbb árakra és minőségre lehetne számítani a piacon. A GVH előzetes állásfoglalása szerint arra, hogy ezek az előnyök érvényesülhessenek, a versenykényszer és nem a verseny mérséklődése biztosít garanciát. Előbbire azonban a Ringier-csoportnak az összefonódás révén erősödő gazdasági erőfölényes helyzete mellett aligha van esély.

A Ringier-csoport hivatkozott arra is, hogy az összefonódás révén biztosítható egy a tartalomfogyasztók és a hirdetők által egyaránt kedvelt bulvár napilap fennmaradása és hosszú-távú versenyképes működése. A GVH gyakorlata szerint az a körülmény, hogy az összefonódás révén irányítás alá kerülő vállalkozás további piaci működése a tervezett összefonódás nélkül veszélyeztetve van, kizárólag akkor adhat alapot egy egyébként hátrányos összefonódás engedélyezéséhez, ha a kérelmező bizonyítja, hogy a vállalkozás valóban nem lenne képes fennmaradni a piacon, és a vállalkozás megvételére más kevésbé hátrányos ajánlat nem volt. A Ringier-csoport a fenti elengedhetetlen feltételek teljesülésére érdemi bizonyítékot nem terjesztett elő. Sőt a versenyhatóság véleménye szerint a Ringier-

csoport számára a fúzió révén mód nyílt volna az egyébként is magas belépési korlátok további emelésére. Ezért a Borsnak a Ringier-csoport által hivatkozott esetleges „megmentését” előzetes álláspontjában a GVH nem tekintette az összefonódás előnyének. Ráadásul a kérelmezőnek a Bors további működtetésére vonatkozó nyilatkozata nem jelentett betartandó kötelezettséget. A Ringier-csoport utóbb minden versenyjogi következmény nélkül dönthetett volna úgy, hogy a Bors kiadását megszünteti.

Mivel tehát a Híd Rádió Zrt. feletti irányítás megszerzése esetén a Ringier-csoport gazdasági erőfölényes helyzetbe kerülne a bulvár napilapok piacán, miközben az összefonódásnak nem voltak azonosíthatók olyan előnyei, amelyek a gazdasági erőfölény erősödéséből fakadó hátrányt ellensúlyoznák, a GVH előzetes álláspontjában a kérelmezett összefonódás megtiltását helyezte kilátásba.

Az ügy hivatali nyilvántartási száma: **Vj-155/2008**.

Budapest, 2009. június 26.

Gazdasági Versenyhivatal
Kommunikációs Csoport

További információ:

Mihálovits András

Gazdasági Versenyhivatal

cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.

levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036

tel: +36-30 618-6618

email: Mihalovits.Andras@gvh.hu

<http://www.gvh.hu>